

FISKERLIV I THY.

To beretninger på Vorupørdialekt. II.

Ved bibliotekar, cand. mag. NIELS ÅGE NIELSEN, Århus.
(Fortsat).

I. 5. *Kro.gfeskeri*'. Dær ær foskæl' i slaws kro.g; dæm wi bro.ger te musleng.er, de ær smo.'kråg, de ær nomer ti'h; dæm wi bro.ger te wur'm å dæm wi bro.ger te sild' å makeræl' de ær nomer å't. Smo.'kråg dæ.r ær tåw' a.l imæl. hwæ.'r kråg'; a dæm wi be.der mæ wur'm, dæ.r ær tri'h a fij.r a.l imæl. hwæ.'r kråg'; a dæm wi be.der mæ sild' å makeræl' dæ.r ær sæs a.l imæl. hwæ.'r kråg'. - Nå.'r wi be.der mæ musleng.er, så fo.'r wi æ musleng.er i sæ'kewis, a de ær en swæ.'r a.rbe for æ kwend.fålk; di ta tåw' tu.'send musleng.er åp hwæ.'r då.' å sæter æm po.' æ kro.g; de kald.es å be.d; di hå.'r fij.r hund.er kro.g po hwæ.'r trog'. En trog' de ær en bræt po å't a tyw. tom. lång' å a'ten tom. bre.'. - Nå.'r di be.der æ kro.g, så sej'er di po en stow'l we æ bow'r mæ æ be.trog po djæ knæ.' mæ dæn i.en æ.nd å åp po æ bow'r mæ dæn a.jn æ.nd. I æ åw.eræ.nd a æ trog', dæ.r ær en hu.el (SA: how.l), dæ.r sæter di æ klåw. i'h. Æ klåw. de ær en pend' dær ær sawe en kløwt ne.'r i'h, å dæ.r sej'er hund.er kro.g i så.'nt en klåw.. Å så begynd.er di å be.d å sæ'ter en musleng po hwæ.'r kråg'. Så reng.er di æ lij.n fo hwæ.'r kråg' å leg'er de fræ nej.en å.' po æ be.dtrog. Æ kro.g dæm leg'er dii (SA tilf.: æ) rå.'nd, så.'nt di ka rænd. u 'kd a se se.'l, fo nå.'r di komer po.' æ haw å begynd.er å gi kro.g, så ska æ jo go.' mæ fuld' kraft te di ær fær. mæ.' å gi æ kro.g u'kd. - A gi smo.'kråg dær ær bjet mæ musleng.er dæ.r hå.'r di fij.r hund.er po hwæ.'r trog'. - Nå.'r wi be.der kro.g mæ wur'm, så hå.'r wit uden tåw' hund.er po æ trog' (Sa: så hå.'r wit uden tri'h sæt o æ trog' - en sæt dæn' ær' dær tres kro.g i'h mæ hala.jen faw'n imeld. hwæ.'r kro.g') å di blywer jo åse bjet i rå.'nd, så.'nt di ka rænd. u'kd a dæm se.'l. - Dæm wur'm wi be.der mæ dæm fo.'r wi ænten fræ Æsbjær hæler Fa.nø.' hæler fræ Håw' Ha.ls; dæm fo.'r wi i smo.'ka.ser; dær ær et u.den tri'h hund.er, ær di møj' stu.e, så ær' dær eng'engång tri'h hund.er, å di kå.ster ni.h kro.ner. - Dæ.rimu.d dæm stu.e kro.g dæm be.der di et hærhjæ.m, dæm be.der di po æ haw' lisåm di gir æm u'kd (Sa: sæter æm u'kd te); fo di ær et i klåw.er, di sej'er i nu stremler flo.' dær ær slån po.' æ be.dtrog; så tå.'r di æm dæ.r å sæter æ be.'d po.' liså rask sãm di kyw.ler æm u'kd.

I. 6. Nå.'r æ wen.ter begynd.er å wi ka et fe.sk læng.er, fu.r æ fröst blywer fo ho.'r, så ær wit ar.beslø.'s fo de, så hå.'r wi mane dås ar.be mæ.' å bød i wår gå.'rer. En æl.eng dæn' ær næm' å bød. fo de ær bår.jæn' mask, å en treleng dæn' ær åse næm' å bød, de ær tåw' ma.sk, mæn så ær dær jo åse hwål.er en kow' ka go igiemel, di ær jo slæt et så næm' å bød, mæn de ka jo la sæ gø.r, når de ær fålk dær ær wand'te.' æd; wi hå.'r jo en bød.dno.'l mæ twest i'h, dæn' ska wi jo ha i sweng' så. Nå.'r de ær en møj' stu.'er hu.el (Sa: how.l), så hå.'r wi jo en skjæl, de ær en pend' sãm pa.ser te æ ma.sk i sta.rels, a dæn' bend.er wi øw'er så.'nt de ka blyw. te nøj.; fo wi hå.'r mane gå.'rer wi ska ha böt. Wi hå.r tå.skgå.'rer wi ska ha böt. A de ær et så sjæld.en wi folij.ser jæn' hæler tåw', så ska wi ha law.ed en par nyjh, å wi hå.r ku.rbasigå.'rer wi

ska ha böt, a di ær sãm ræg'l møj' ralte, fo dæm begynd.er wi mæ sist i februa.'r hæler föst i mars, når æ ku.rbasi di komer te föst i apri'hl. A nå.'r wi så komer te maj'då.', begynd.er wi mæ dæm sa.m gå.'rer å ta pig.hwa.'r i'h, bode maj' å jun'i må.ned, så de ær en ho.'r åm.neng (SA: åm.gång) fo så.'nt en klej'n buws, da dæn æ blåt a ni'hgårns twest.

Herefter følger *Thomas Nielsens* redegørelse. (Se forrige årbog s. 427).

(Da denne beretning, som er aflæst efter grammofonplader, har et langt stærkere mundtligt præg end det foregående og derfor på sine steder er vanskeligere at læse, er der tilføjet en oversættelse).

II. 1. *Indledning*. Ja, så ska wi ha løwt æ pram' ne.'r. Når wi wel no uw'hd å dår.e, så ska wi ha æ pram' læt ne.'r, å så har wi gjar.n en par dræng. -, når æ no ær uw.d, så ær dær en par dræng. mæ, di wel jo dår.e makeræl', æ ska row'. Ja, så se.er di hwæ.'r mæ en dår'e. Når så æ makeræl' dænd' be.er epo.', så ka i trow', å så har di traw'lt mæ å fo dænd hij.be end' -. De ær jo så åm sãm.er, mæn hæld.es så no åm -, hældes æ feskeri.' sãm sagt åm sãm.er, de ær røspæter å hom'er å så dår.e makeræl', de ær e.'genli sãmefeskeri.', da hæ.r te di foskjæl' i tij. sa.'n; de ka jo nøj. wær en de.'l foskjæl'ig; mæn så åm æ'tero.'r, så begynd.er di jo som ræg'el mæd driw.gå.'rer, mæd å ta seld'. Å når så wi komer let læng.er hæn epo æ'tero.'r, så begynd.er wi å fesker kwåld.er mæ smo.' kro.g, å så tåsk, å dænd' slags teng'. De go.'r jo så som ræg'el -, så åm æ wenter, - så ær dær nu.e som dær bro.ger di -, dær fesker æter hælefesker å tåsk mæ di hæ.r sto.r bo.d, dær -, di tar. uw'hd mæd. - De blir di så we mæd, te di så komer te -, he.'l hæn te får.o.'r, så begynd.er di -, de ær så foskjæl'i, dær ær jo så mane slag feskeri.'; dæ.r er te pij.ghwa.'r, å dæ.r ær tåsk, ådæ.r ær kuld.er; så begynd.er di åse så så småt mæ wuj å fesker røspæter å så.'nt.

II. 2. *Sildefiskeri*. Når wi stjær.ter no wår seldegårer så stræ'ker wi æm så.'n - en klæj'n snow'r, å dænd' ska jo så -, æ buws de ska så bendes te de, så.'nt -, et wær får stram', de ska wær så.'n bestæmt, at dænd ær fesket døgtig; får de ka jo -,dænd ka jo steles så.'nt an', te ænd ka eng.en seld' ta, å dænd ka åse sætes så.'nt an', te ænd ær gu.'e te å ta seld', mæn de we.' wi, de kind'er wi jo, - de kind'er wi jo fra ba.'rns be.'n å.'. Når så wi hå.r fot dænd' snod tel we dænd jen. sij., dær bender så - now. kåj.ste.'n kald.er wi æm, wi bender po.' fu.er at dær skal -, at de ska go ne.'r, alså, får dænd' ska jo hælst stå.' i dænd' stel.eng, så.'n æ seld' dænd' komer å åp å le.g, så ska dænd' go i sna.ren. Når så wi ær fær.e we dænd' sij., så hå.r wi non ty'kere tow, hælder re.'b, de ska så te dænd aj.en sij., så blir de strænt, å så, dænd aj.en kant å æ buws de blir så bøj.en te dænd'; mæn fu.er at de ka flyj.d, så hå.r wi nøj., wi kalder flo.', dær ær tæle tel, somdær bliwer

båj.en epo dænd'; å dænd' flyj.der så; å så sæ'ter wi dæm; di ær jo så.'n tyw., fij.r å tyw. faw.n lång' hwæ.'r; å så bender wi dæm sam'el. å så mane - åp te tyw.e - hår wi sãm.ti i jen' ræ'k. Når så wi ær uw.d å ska sæ't dæm, så row'r jen' hælder tow' mand', å så sæter di de, å så ær' dær tow' mand'; di stå.'r hwæ.'r mæ en tæ.l wi kalder æm; dæm kalder wi tæler, dær ær -, te de ær gjo fåst -. Jen' stå.'r så å fir dænd jen. uw'hd, å dænd aj.en stå.'r å fir dænd aj.en uw'hd, å så go.'r di så.'n, te æ he.l læ.ng dænd' ær såt. Så bender wi en stök re.'b epo.' dær.r, de ær ald.ti we læ.' æ.nd fu.er at -, så sæter wi æ bø.'r fåst, å så, så stå.'r æ ström', dænd' tå.'r så hwa wæj' no dænd' go.'r, å wi for så låw te å føle mæd, end'te at wi træker æm åp. Å di blir så tån åp po dænd' må.d, wi tå.'r æm - -, å så.'nt de he.le. - så.'nt -, di se.'er å tå.'r så.'nt tag får tag, å så tår æm end' - -; ja, no ær dær jo så, hwes de ær mæ moto.'rbo.'d, så, ja så kå wi jo næm' rænd te.' æ lændengsplas, å ær æd mæd di smo.', så, så ska wi row', te wi komer te æ lændengsplas, så ska wi te.' æ; når så wi komer dær.r, så -; dær.r ær wi jo så ald.e mand' i ar.bed, wi tar jo så fat å ska jo så te.' å ta æ seld' å.' æ gå.'rer, å de ska jo go.' foseg'ti, får hæld.es så for wi jo de hæ.r fij.n buws i stök'ker å så -, å de ska jo så gjörs i stand' ijæn, å de wel wi jo hælst, de ska go så let i stök'ker som muw'li, fu.er at de kand -. Så.'n gor de tel mæ å fesk seld'.

II. 3. *Kuller og torsk.* Fårhæn da war' æd jo så.'n, da bje't wi al.dri wår kro.g, far wi lij.g ku bli fær.e, te wi sku te.' æ haw'; å da bje't wi jo mæd seld' å sal.te swin.løw.ere å bland. de sam'el å så -, de war så de, wi bro't da dæng'gang. Nu i ti'hden da bru.ger di jo u.delokene muslenger, som dær o.vnes å så sætes epo.'. Å di hæ.r smo.' kro.g, som wi tå.'r æ kwåld.ere po.', di ær jo fæm.ten -, æ tjaw.s dænd ær fæm.ten tåm.er hælder fæm.ten en hal', å dær.r ær så en krog' a nomer tijh, dær ær gjo fast po.' mæ dænd jen. æ.nd å æ tjaw.s, å dænd ær så po.' æ lij.n mæ dænd aj.en mæ en mæld.emrom' a så.'nt -, ja -, dær ær wal en me.'ter, mæ en me.'ters mæld.emrom', å så hå.'r wi, hwæ.'r læng. dænd' ær hund.er -, dænd' ær haltres faw.n, å dær.r ka wi så ha så.'nt en hund.er kro.g; så kald'er wi så.'n hund.er -, så ka wi ha fæm' hund.er po hwæ.'r bræt, hælder be.dtrog kalder wi æm åse, å så, når de ær så fær.e(?), de ska leg. så bestæmt, at sæ.'l åm å di mo go.' mæ en moto.'rbo.'d, åm ænd håld'er så fæm' å træd.we hæste kraft, de løber så uw'hd mæ dænd' fa.'rt; mæn som ræg'el så hå.'r di så mane krog., te di kand -, de ka ta åm'entrænt en tij.m; mæn fu.er å fe.nd dæm, hwes di no di sku go i stök'ker, så ær dær en dræ.'g hælder en tel.fø.rer, som di åse kaldes, de ær da no dænd same slag, dæ.'r bliwer bojen en lij.n fast i dænd', å dær.r bliwer kro.g bojen fast te de; mæn dænd' lijn, dænd' ær så lang', te -, åp te en før,tyw. faw.n, å så på åw.erænd. a dænd' dær.r ær en boj., dær bliwer gjor fast, å di stå.'r så i dænd' ræ'k he.le wæj'en, får hwis, hwis di sku rökes i stök'ker, så we.'d di, så ska di te dænd næst å læt åp dær.r fu.er å -, får hæld.s så fårli.s di dæm jo, hwes eng.en teng' dær war å fend.. Å så går æ te po dænd' må.de, å så blir di we, end' te som sagt di får tå.'n æ he.l læng'de. De ær som.tij. no mæ di stu.e bo.d, di hå.'r en læng'de po -, ja., di hå'r en fæm' tuwsend faw.n, så lang' en lij.n leger di uw'hd. De ka åse gåt træ.f sæ, at di po dænd' lij.n ka ta sæ.rli kwåld.er å åse tåsk, mæn te di ka ta æm en så.'n fra. jet tuwsend å åp te fij.r tuwsend pund', de ær jo så møj' fårskjæl'i, mæn som ræg'el ka di

ta de. - Æ tåsk, - æ kwåld.er dænd' bur løwt end'; mæn komer dær en tåsk, så hå.'r wi jen' hæ.'g, jen' mæ skawt epo.' åen krom' jær.npig', så bliwer dænd' hogen i.' æ tåsk å så -; får hæld.es så fald dænd' jo uw'hd, får dænd ku jo et håld. -, æ tjaw.s ku et håld. å ta - å løwt dænd åp i.'; mæn så hå.'r wi en hæ.'g å så -. Så kund æ jo åse træ.f, at nå.'r de ær uw.d, at de di stå.'r å tå.'r, så ka di plusli bliw wå.'r, så kom.er dær en wæl.di sto.'r hælefesk åp å wel ta jen' a di hæ.r fesk dær se.er po æ kro.g. No ær æ jo så åm' å gø.r å wær fosegti.

II. 4. *Torsk, helleflynder, makrel.* Mæn så fu.er å få fat epo de hæ.r hælefesker, så har di åpdaw.e -, så stå.'r di en lij.n epo en par faw.n, så mæ en stu.'er krog' po.', å sæter en fesk epo.' dær.r, å dænd' wel æ hælefesk så go hæn å ta, mæn å go så næ.'r åp tel, te åw.erfla.d, som no di hæ.r smo.' tjaw.ser di ær, de ær dænd et mæd po.'. Mæn når dænd ær så så.'n en stök'k hæn. fræ æ bo.'d, så stå.'r -, så gyj.r æn de, mæn så ka de gåt træ.f, at nå.'r dænd får fat i de, så wel dænd' plusli ne.'d te æ bo.nd, å så ska di gi lend', får æld.es så röker dænd æ i stök'ker. Mæn dær ær blen tå.'n mane på dænd' må.d, å de ær di stu.er hælefesker, åp te hunder pund' å dær.åm'kreg'. - Når så wi ær fær.e mæ dænd', mæ de feskeri.', å hæld.es wi kom.er te så.'nt tile får.o.'r, så begynd.er di reg'ti mæ æ tåsk-å hælefeskfeskeri.' po stu.er kro.g, wi kald.er æ. Dær.r ær -, æ tjaw.ser på dæm, di ær så.'nt en træd.we, fæm' å træd.we tåm.er, å di ær så.'nt swæ.rer, ty'kere, fu.er at di ka håld. tåsk, å dær.r be.der så u.delokene mæ seld', di fo.'r ænten fra Ska.'gen hælder Frederekshaw'n hælder -, å så ka di jo sæ't så.'nt åp te -; hwæ.'r sæt a dæm, di ær hund.er -, ja, di ær hund.er faw.n, å dær.r ær så tow' me.'ter imæld. hwær' krog', så.'n en aw.stand' a så.'n en faw'n hælder da, wi mæ.ler jo no så.'nt -; mæn de blir så næsten tow' me.'ter; å dær.r ær så haltresendstyw. -, ja, wi hå.'r tow' faw'n, så ær dær.r haltresendstyw. kro.g po hwæ.'r læng'de. Mæn nær di hå'r seld', å de ær wæj.le te.' æd, te di kand, så sæ'ter di åp te fi.'sendstyw. sæt i jen' lij.n. De ær så lisedan, di hå.'r så en dræ.'g dær ne.we å så en lij.n dær mæ en boj. po åw.erænd., dær leger å flyj.der, får de ær som ræg'el så ær de po stje.nbond', å så ær æd tit di.e kro.g å de, de tar fat dærne.. Å (de?) ka så åse træ.f, hwes æ lij.n de så komer åp po kant a en ste.'n i æ bo.nd, så ka æ træ.f, at de skjær öw'er, mæn så hå.'r di dænd næst boj. å go tel så, fu.er å fo samelt åp. Så.'nt går de te mæ dænd' slags feskeri.'. - Når så dænd' ær øw.er å wi komer te får.o.'r -, fårhæn da brot wi aldtij makerælgå.'rer, mæn de ær di he.'l gon fræ.' no. No ær æ fe.sk æter makeræl', de ær æn.ten å dår.e ælder åse, at di tå.'r ænd mæ wuj å landdragwuj. De ka jo -, når æ stij.mer di så komer he.'l end' i æ haw.stå'k, så ka de træ.f, at di ka ta hund.er -, åp te tow' hund.er sne.s mæ jen' dræt; mæn de ka åse træ.f, at stij.m dænd' stå.'r, å i de di kom.er å wel sæ't. æ wuj, så smuter dænd' te.' æ sij., å så fo.'r di eng.en å.' æm. De ær jo en fesk, dænd ær så wild', får de ær jo en råw.fesk, så dænd' ska nåk pröw. å bjær. får æ lyw', ald. de stå.'nd dænd kand; mæn de ær jo som.tij dænd bliwer nar.ed.

II. 5. *Makrel, hummer.* Nær så wi ær fær.e mæ æ får.orsfeskeri.', ja, så ska wi jo te æ makerælfeskeri.'; mæn da makerælgå.'rer di ær så gåt som gon a brog', i hwæ.r fald' hæ.r we dænd hæ.'r landengsplas, så., så dår.er di, aldså bro.ger moto.'rbo.d te de; å dær.r steger(?) di en dår.espij.r uw'hd te hwæ.'r sij., ja, de ær som.tij. di

har tow' te hwæ.'r sij., å dæ.r ær så tri'h dår'er po hwæ.'r a dæm, å dæ.r ær foskjæl'i tøng'de po di hæ.r blylåd.er, dær ska håld. æ ne.e; å di go.'r lij.g åw.en åwer henaj.en. De blywer så åmtrænt som en leld.e seld.stij.m, ådænd' ka makeræl'en si'. - De ska ald.tij wær når æ wand' dænd' ær blank, hæld.es så, så ka wi et dår.e makeræl'. Mæn når di så kom.er å de æ lysen, - de fo.restel.er så en he.'l ræk smo.' seld', dær ær åw.en åw'er henaj.en, å så natu.'rliwij's så kom.er æ makeræl', så be.er dænd' po.'; mæn, om forla.'dels, dænd bliwer jo hæng.end epo æ krog'; de war jo no et æ me.neng fræ dænd' si sij., mæn dænd for jo låw te å så føle mæd. Dæ.'r ka jo dår.es en mase makeræl' po dænd' må.d. Æ har wæt mæ te.', wi har en då.' hat hund.er å tyw. sne.s fang.ed epo dænd' må.d. Mæn hæld.es som no mæ smo.' pram. mæ tow' mand' -, dænd jen. hand row'r å dænd aj.en hand hå.'r så tow' dår'er, så ær æ jo de å fo sko.'r æ be.'d; dænd' skjæ.rer wi så å æ sij. å æ makeræl'; å dænd' ska wær po læng'de så.'n mæ en smoseld'; så lij.g steker wi æ krog' i dænd jen. æ.nd, å så i de så dænd' træ'kes i æ wånd', så go.'r dænd' lisåm de war en seld'; dænd' bewe.ger sæ så.'nt lisåm en flag får æ wend', hælder så.'nt. Å så nar.er wi ænd epo dænd' må.d, å fe.sker po dænd' må.d; dæ.'r ka jo åse som.tij. dær ka tå.'s et så fo.' makeræl' så.'nt. - Å så, når de -, når dænd' ær så öw.er - hæld.er så.'n nöj, så ær dær jo en de.'l fe.sker, dær har hom'ertæj.ner, som dær sæ'tes så po æ stjenbo.nd. De ær så.'n no aw.lang. kaser, som dær -; di ær law.ed i trem.er, å så ær dær law.ed så.'nt en end.gång' i hwæ.'r æ.nd, å dænd' ær law.ed så.'nt te lij.g -, lij.g æ horn'er dænd' ka kraw.l igjæm.el; ja, æ kraber di kraw.ler jo sælfø.'li åse igjæm.el; mæn dæm wel vi jo no hælst und.go.', mæn di gor ilij.gwal end' -, fo så tå.'r di æ madeng, å te tij.d så wel di møj.d æ hom'er, dænd' mo et kom end', får æ kraber di wel gjær.n ha behåld. ænd, mæn komer æ hom'er föst end', så ær æ kraber et så teböj'ele te.' æ, får æ hom'er di wel na'p æ kraber, så. -, mæn de ær jo som.tij. di wel end' ilij.gwal, å så åse som.tij. di slå.ser dær end.; får de ka wi si.'; de ær som.tij. di be.er æ klø.'er a henaj.en, så de gor et ald.ti fre.li te. - Å di stå.'r så -, som ræg'el så bliwer di sit tel tow' gång., både nå.r å aw.ten, å dæ.r ær så nöj re.'b epo dæm, så.'nt fu.er -, de ka jo håld. te.' å læt dæm åp å si'h, åm dær ær gon no hom'er er ij dæm.

II. 6. *Bådens udsætning.* Ja, se fårhæn da war' æd jo ald.tij. -, da sku wi jo løw.t bode di smo.' å di stu.e bo.d ne.'r, å så war' æ jo som.tij war æ haw' nöj urol'e, nå ja, så sku wi jo si'h å hå.' æ jaw.n ald.så wi kalder æd »hå.' æ jaw.n« får -, æ sø.'er di go.'r jo et ald.tij.d, dær ka wær så.'n let mæld.emrom' imæld .em, å så nå. r så.'n de sto.' mjest jaw'n, så - så sku wi uw'hd får et å fo æ bo.'d fuld' å wånd', i de wi kam uw'hd. No komer di jo næmer te.' æd no, sin wi fek de elæktresk spel', så ær de jo ba.r di spænder æ epo.' å så -. Di ær' jo så höj. som ræg'el, te di ka no öw'er æ wånd', ja de ka jo åse træf, at dær ka en sø.' kom. å slå end' öw'er æm; mæn dæ.r ær jo dæk i dæm, så de ær jo et så fa.rli - å så. -; de hå.'r så ba.r æ mandskab hand - di gor epo.' æ bo.'d, å dæ.r ær æ så spænd epo.'; å så go.'r dænd' gansk jæw'n uw'hd, te dænd ær så -, komer så lånt uw'hd, te di kand -, di ka fo slon lås å så fo wænd æ stæw'n te; får di bliwer håldt bå.glæns uw'hd, di ær jo træke får.læns åp så å som så.'n, å så komer di jo bag.læns uw'hd ijæn, å så ska di så langt uw'hd, te di ka fo gjor åmkreng' å fo æ stæw'n wænd

uw'hd, å de ka jo som.tij. wær dröj' nåk, te de ær så.'n en wod' bestel'eng, mæn æ mandskab -, ja, wel di i stöw.l, så ka di træk i.' (æm?), å wel di et, ja, så ka di jo ba.r go åp po æ dæk å æ bo.d å så;-di har eng.en ulæj'lihe.'d mæ.' å -, de ær ham som pa.ser de elæktresk spel', hand -, de sir hand æ'ter, de hå.'r hand å pas, mæn dær æ.' jo jen' ulæm.p we.' æd, de ær som ræg'el, hwar dær ær no, som hæ.r we æ landeng, dær ær jo fij.r å tyw. moto.'rbo.d, å de ka jo ta en -, ja, de ær som.tij. de ær we.' å ka ta en hal times tij'h fo hwæ.'r å kom uw'hd, de bliwer jo tæm.li lånt. - No ær dær jo så blöw'en tow' spel hæ.r, tow' elæktresk spel, som di ka træk uw'hd så tow' ste.er, å så go.'r æd jo så.'n dåb'elt så hurti som hæld.es, å så. -; de hæ.r we wår lænd.engsplas hæ.r dænd' -, dæ.r ær så.'nt lisåm en uw.dlø.'b, som æ haw' dænd' ær me.r role und som hæld.es, å dæ.rimued hwar di skal uw'hd, hwar dær ær ræw.ler, bode fø.st å aj.en ræw.l, så -, de ær jo et så gåt, når di ska te.' å ta imod di stu.er brådsø.'er fu.er å komuw'hd, mæn dæ.r ær eng.en åm'wæj, di komer jo te.' æd alij.gwal å ska ta som de falder sæ, å de ka som.tij wær dröj' nåk. Mæn ino hår æ jo go.'n; i de at di ær gon uw'hd, da ær dær jo eng.en, dær har fårulø'ked we.' æd; mæn de ær når di komer å ska i land', å så skal mæ öw'er de hæ.'r far.lige ræw.ler.

II. 7. *Garn og kroge.* Nå, ja, wi ska jo åse ha röt æ gå.'rer, får bliwer æ hø.rel (?) fårstør'ed så gor æ seld' igjæm'el, å wi for eng.en seld'; å så ska dæ.r jo law.es di fij.rkante ma.sker, å de ska wi hælst ha law.ed dæm så bestæmt som muw' hli; - å dænd' tij' som no når de ær ø. wæj.le, hælder åm wenter, når wi kand et fe.sk, så ska de jo si.es tel; æ gå.'rer ska bø.des, å di ska gjörs i stand', å æ kro.g di skal åse si.'es tel, mane tjaw.ser ær röt å.'; æ ho.' di be.er jo som.tij nu.e a dæm, å nu.e gor i stø'ker, å di ska så sætes epo.', te di ær i dænd sam. stand' ijæn, nå.'r di ska te.' å bro.g æm (afsidet replik: ja, æ da.me hon se.er å grind.er aj' mæ!), å de bro.ger wi så de tij' tel, får sælgjo.'r ær jo wælgjo.'r, som di sæjer, å når wi ka sjæ.'l gjör æd i stand', så skal wi et betå.l fu.er å fo fræm.ed te.' æd. Mæn dæ.r ka jo wær noj. færtjæn'est får en gamel mand', dær ka sæ't sæ å slå.' no tjaw.ser; de ær di jo -,dæm dær fe.sker, de ær di ki.'h å.'; mæn så wel hand gja.r slå.' no tjaw.ser å tjæn. en be'te krom. we.' æd, å fårslå.' æ tij'h mæd. Å de ka hand åse gåt gjör, sæ.'l åm hand ær öw'er fi.'sendstyw. o.'r, så ka hand gåt slå tjaw.ser, åm åse -, lij.g møj' æn.ten di ska wær fæm.ten tåm, hæld. di ska wær fæm' åtræd.we, hand ska nåk fo æm law.ed, så.'n te di -, såm de pa.ser. Han har sæ.'l wært aktiw' fe.sker fra. hand war fæmten sæj.sten o.'r te hand war öw'er tres, så hand kind'er ald. æ finæser, så de ska hand nåk hjælp tel mæd. - Når så æ kro.g di ær fær.e, å ald. teng' ær kla.'r, så ær æ jo ba.r æ fe.sker -, di wen.ter så po.', no skal æ ba.r gi hawwæjr, får no - ær' æd no no tåsk å no hæfefesker, så skal æ reskab de ska wær i år'den; dænd ska jo hælst ta dæm, dær komer po.' æ kro.g. De ær no et ald.tij., dær gor jo så'n nu.e tabt, mæn de ær wi jo wan't tel. - Å så. - dæ.r ka jo wær traw'lt i de tij', dær ka fe.skes, å sam. tij' bode kåld' å wod'; mæn så ær dær jo åse fle.r fri.'h daw. får en fe.sker; hand ko go.' å rö.g hans pij.ber, mæn hand ska wær para.'t nårensænd' læj.lihe.'d dænd ær' dær, å wæj.le å haw' ær så.'nt hand ka bro.g æd, så så ska hand uw'hd, sæ.'l åm de fryj.ser åse adskel'ige gra.der, åm åse de har trofen te tij.der æ klæj'er di har wæt frø.'sen epo ham, ald.så da

uw.dwæn'di; mæn de fend.er hand sæ i.', de ær hand jo wan't te fra bar'ns be.'n, å som så.'n, de ær ham ganske natu.'rli.

II 1. *Indledning.* Ja, så skal vi have løftet prammen ned. Når vi vil nu ud at dorge, så skal vi have prammen lettet ned, og så har vi gerne et par drenge -, når jeg nu er ude, så er der et par drenge med, de vil jo dorge makrel, jeg skal ro. Ja, så sidder de hver med en dorg. Når så makrellen den bider på, så kan I tro, så har de travlt med at få den hevet ind -. Det er jo så om sommeren, men ellers så nu om -, ellers fiskeriet som sagt om sommeren, det er rødspætter og hummer og så at dorge makrel, det er egentligt sommerfiskeri, da her til de forskellige tider sådan; det kan jo noget være en del forskelligt; men så om efteråret, så begynder de jo som regel med drivgarn, med at tage sild. Og når vi så kommer lidt længere hen på efteråret, så begynder vi at fiske kuller med små kroge, og så torsk og den slags ting. Det går jo så som regel -, så om vinteren -, så er der nogen, som bruger de -, der fisker efter hellefisk og torsk med de her store både, der -, de tager ud med. - Det bliver de så ved med, til de så kommer til -, helt hen til foråret, så begynder de -, det er så forskelligt, der er jo så mange slags fiskeri; der er af pighvar, og der er torsk og der er kuller; så begynder de også så småt med vod og fisker rødspætter og sådan.

II. 2. *Sildefiskeri.* Når vi stjerter nu vore sildegarn, så strækker vi dem sådan en klejn snor, og den skal jo så -, busen den skal så bindes til det, sådan -, ikke være for stram, det skal være sådan bestemt, at den er fisket dygtigt; for det kan jo -, den kan jo stilles sådan an, at den kan ingen sild tage, og den kan også sættes sådan an, at den er god til at tage sild, men det ved vi, det kender vi jo, - det kender vi jo fra barns ben af. Når så vi har fået den snoet til ved den ene side, der binder vi så -, nogle koddesten, kalder vi dem, vi binder på, for at der skal, at det skal gå ned, altså, for den skal jo helst stå i den stilling, sådan at silden den kommer op at lege, så skal den gå i snaren. Når så vi er færdige ved den side, så har vi nogle tykkere tov, eller reb, det skal så til den anden side, så bliver det stræntet, og så, den anden kant af busen, det bliver så bundet til den; men for at det kan flyde, så har vi noget, vi kalder flåd, der er snittet til, som bliver bundet på den; og den flyder så; og så sætter vi dem; de er jo sådan 20-24 favne lang hver; og saa binder vi dem sammen, og så mange - op til 20 - har vi sommetider i én række. Når så vi er ude og skal sætte dem, så ror én eller to mand, og så sætter de, og så er der to mand; de står hver med en telle, som vi kalder dem; dem kalder vi teller, der er -, at det er gjort fast -. En står så og firer den ene ud, og den anden står og firer den anden ud, og så går vi sådan, til hele længden den er sat. Så binder vi et stykke reb på der, det er altid ved den læ ende, for at -, så sætter vi børen fast, og så, så tager strømmen, den tager så hvad vej nu den går, og vi får så lov til at følge med, indtil vi trækker dem op. Og de bliver så taget op på den måde, vi tager dem - -, og sådan det hele, - sådan -, de sidder så og tager sådan tag for tag, og så tager vi dem ind - -; ja, nu er der jo så, hvis det er med motorbåd, så, ja så kan vi jo nemt rende til landningspladsen, og er det med de små, så skal vi ro, til vi kommer til landingspladsen, så skal vi til det; når så vi kommer dér, så -; der er vi jo så alle mand i arbejde, vi tager jo så fat og skal jo så til at tage sildene af garnene, og det skal jo gå forsigtigt, for ellers så får vi jo den her fine bus i stykker og så -, og det skal jo så gøres i stand igen, og det vil vi jo helst, det skal gå så lidt i stykker som muligt, for at det kan -. Sådan går det til med at fiske sild.

II. 3. *Kuller og torsk.* Forhen da var det jo sådan, da bedede vi aldrig vore kroge, før vi lige kunne blive færdige, til vi skulle til havet; og da bedede vi jo med sild og saltede svinelever og blandede det sammen og så -, det var så det, vi brugte da dengang. Nu i tiden da bruger de jo udelukkende muslinger, som

åbnes og så sættes på. Og de her små kroge, som vi tager kullerne på, de er jo 15 -, tjavsen den er 15 tommer eller 15½, og der er så en krog af nr. 10, der er gjort fast på med den ene ende af tjavsen, og den er så på linen med den anden med et mellemrum af sådan -, ja -, der er vel en meter, med en meters mellemrum, og så har vi, hver længe den er 100 -, den er 50 favne, og der kan vi så have sådan en 100 kroge; så kalder vi sådan 100 -, så kan vi have 500 på hvert bræt, eller bedetrug kalder vi dem også, og så, når det er så færdigt(?), det skal ligge så bestemt, at selv om også de må gå med en motorbåd, om den holder så 35 hestes kraft, det løber så ud med den fart; men som regel så har de så mange kroge, at de kan -, det kan tage omtrent en time; men for at finde dem, hvis de nu skulle gå i stykker, så er der et dræg eller en tilfører, som de også kaldes, det er nu da den samme slags, der bliver bundet en line fast i den, og dér bliver kroge bundet fast til det; men den line, den er så lang, at -, op til en 40 favne, og så på overenden af den dér er en bøjle, der bliver gjort fast, og de står så i den række hele vejen, for hvis de skulle rykkes i stykker, så véd de, så skal de til den næste og lette op der for at -, for ellers så forliser de dem jo, hvis der ingenting var at finde, Og så går det til på den måde, og så bliver de ved, indtil som sagt de får taget hele længden. Det er sommetider nu med de store både, at de har en længde på -, ja, de har en 5000 favne, så lang en line lægger de ud. Det kan også godt træffe sig, at de på den line kan tage særlig kuller og også torsk, men at de kan tage sig en sådan fra 1000 og op til 4000 pund, det er jo så meget forskelligt, men som regel kan de tage det. - Torsken - kulleren den bliver løftet ind; men kommer der en torsk, så har vi en hæg, en med skaff på og en krum jernpig, så bliver den hugget i torsken og så -; for ellers så faldt den jo ud, for den kunne ikke holde -, tjavsen kunne ikke holde at tage - at løfte den op i; men så har vi en hæg og så -. Så kunne det jo også træffe, at når det er ude, at idet de står og tager, så kan de pludselig blive var, så kommer der en vældig stor hellefisk op og vil tage en af de her fisk, der sidder på krogene. Nu er det jo så om at gøre at være forsigtig.

II. 4. *Torsk, helleflynder, makrel.* Men så for at få fat på de her hellefisk, så har de opdaget -, så tager de en line på et par favne, så med en stor krog på, og sætter en fisk på dér, og den vil hellefisken så gå hen at tage, men at gå så nær op til, til overfladen, som nu de her små tjavser de er, det er den ikke med på. Men når den er så sådan et stykke henne fra båden, så tager -, så gør den det, men så kan det godt træffe, at når den får fat i det, så vil den pludselig ned til bunden, og så skal de give lind, for ellers så rykker den det i stykker. Men der er blevet taget mange på den måde, og det er de store hellefisk, op til 100 pund og deromkring. Når så vi er færdige med den, med det fiskeri, og ellers vi kommer til sådan tidligt forår, så begynder de rigtigt med torske- og hellefiskfiskeriet på store kroge, som vi kalder det. Dér er -, tjavserne på dem, de er sådan en 30-35 tommer, og de er sådan sværere, tykkere, for at de kan holde torsk, og dér beder de så udelukkende med sild, de får enten fra Skagen eller Frederikshavn eller -, og så kan de jo sætte sådan op til -; hvert sæt af dem de er 100 -, ja, de er 100 favne, og der er så to meter imellem hver krog, sådan en afstand af sådan en favn eller da, vi måler jo nu sådan -; men det bliver så næsten to meter; og dér er så 50 -, ja, vi har to favne, så er der 50 kroge på hver længde. Men når de har sild, og det er vejr til det, at de kan, så sætter de op til 80 sæt i én line. Det er så ligesådan, de har så et dræg dernede ved og så en line der med en bøjle på overenden, der ligger og flyder, for det er som regel så er det på stenbund, og så er det tit, at deres kroge og det, det tager fat dernede. Og det kan så også træffe, hvis linen den så kommer op på kanten af en sten i bunden, så kan det træffe, at det skærer over, men så har de den næste bøjle at gå til så, for at få det samlet op. Sådan går det til med den slags fiskeri. - Når så det er ovre, og vi kommer til foråret -, forhen da brugte vi altid makrelgarn, men det er de helt gået fra nu. Nu er fiskeriet efter makrel, det er enten at dorge eller også, at de tager den med vod og landdragvod. Det kan jo -,

når stimerne de så kommer helt ind i havstokken, så kan det træffe, at de kan tage 100 -, op til 200 snese med ét dræt; men det kan også træffe, at stimen den står, og idet de kommer og vil sætte voddet, så smutter den til siden, og så får de ingen af dem. Det er jo en fisk, den er så vild, for det er jo en rovfisk, så den skal nok prøve at bjærge livet, så længe den kan; men det er jo sommetider den bliver narret.

II. 5. *Makrel, hummer*. Når så vi er færdige med forårsfiskeriet, ja, så skal vi jo til makrelfiskeriet, men da makrelgarnene de er så godt som gået af brug i hvert fald her ved den her landingsplads, så - så dorger de, altså bruger motorbåd til det, og der stikker de et dorgespil ud til hver side, ja det er somme tider, de har to til hver side, og der er så tre dorger på hver af dem, og der er forskellig tyngde på de her blylodder, der skal holde det nede, og de går lige oven over hinanden, - det bliver sådan omtrent som en lille sildestime, og den kan makrellen se. Det skal altid være, når vandet er blankt, ellers så - så kan vi ikke dorger makrel. Men når de så kommer, og det er lys -, det forestiller så en hel række små sild, der er oven over hinanden, og så naturligvis, så kommer makrellen, så bider den på; men, om forladelse, den bliver hængende på kroge, det var jo nu ikke meningen fra dens side, men den får jo lov til at følge med. Der kan jo dorger en masse makrel på den måde. Jeg har været med til, vi har en dag haft 120 snese fangede på den måde. Men ellers som nu med små pramme med to mand -, den ene han ror, og den anden han har så to dorger - så er det jo det at få skåret agnen; den skærer vi så af siden af makrellen; og den skal være på længde sådan med en småsild; så lige stikker vi kroge i den ene ende, og så idet så den trækkes i vandet, så går den ligesom den var en sild; den bevæger sig sådan ligesom et flag for vinden, eller sådan. Og så narret vi den på den måde og fisker på den måde; dér kan jo også somme tider, der kan tages ikke så få makrel sådan. - Og så, når den (makrelfiskeriet) så er ovre -, eller sådan noget, så er der jo en del fiskere, der har hummertejner, som sættes så på stebunden. Det er sådan nogle aflange kasser, som der -; de er lavet i tremmer, og så er der lavet sådan en indgang i hver ende, og den er lavet sådan, at lige -, lige hummeren den kan kravle igennem; ja, krabberne de kravler jo selvfølgelig også igennem; men dem vil vi jo nu helst undgå, men de går alligevel ind -, for så tager de maddingen, og til tider så vil de møde hummeren, den maa ikke komme ind, for de vil gerne beholde den, men kommer hummeren først ind, så er krabberne ikke så tilbøjelige til det, for hummerne de vil nappe krabberne, så -, men det er jo sommetider de vil ind alligevel, og så også sommetider de slås derinde; for det kan vi se; det er sommetider de bider klørerne af hinanden, så det går ikke altid fredeligt til. - Og de står så -, som regel bliver de set til to gange, både morgen og aften, og der er så noget reb på dem, sådan for -, det kan jo holde til at lette dem op og se, om der er gået nogle hummere i den.

II. 6. *Bådens udsætning*. Ja, se forhen da var det jo altid -, da skulle vi jo løfte både de små og de store både ned, og så var det jo sommetider var havet noget uroligt, nå ja, så skulle vi jo se at have jævnen (bølgedalen), altså vi kalder det "have jævnen" for -, søerne de går jo ikke altid, der kan være sådan lidt mellemrum imellem, og så når det står mest jævnt, så - så skulle vi ud for ikke at få båden fuld af vand, idet vi kom ud. Nu kommer de jo nemmere til det, nu siden vi fik det elektriske spil, så er det jo bare de spænder det på, og så -. De er jo så høje som regel, at de kan nå over vandet, ja det kan jo også træffe, at der kan komme en sø og slå ind over dem; men der er jo dæk i dem, så det er jo ikke så farligt - og så -; det har så bare mandskabet - de går på båden, og dér er det så spændt på; og så går den ganske jævnt ud, til den er så -, kommer så langt ud, at de kan -, de kan få slået los og så få vendt stævnen til; for de bliver halet baglæns ud, de er jo trukket forlæns op, og som sådan, og så kommer de jo baglæns ud igen, og så skal de så langt ud, at de kan få gjort omkring og få stævnen vendt ud, og det kan jo sommetider være

drøjt nok, at det er sådan en våd bestilling, men mandskabet -, ja, vil de i støvler, så kan de trække i dem, og vil de ikke, ja, så kan de jo bare gå op på dækket af båden og så -; de har ingen ulejlighed med at -, det er ham, som passer det elektriske spil, han -, det ser han efter, det har han at passe, men der er jo én ulempe ved det, det er som regel, hvor der er nu, som her ved landingen, der er jo 24 motorbåde, og det kan jo tage en -, ja, det er sommetider det er ved at kunne tage en halv times tid for hver at komme ud, det bliver så temmelig langt. - Nu er der jo så blevet to spil her, to elektriske spil, som de kan trække ud så to steder, og så går det jo sådan dobbelt så hurtigt som ellers, og så -; det her ved vor landingsplads her, den -, der er sådan ligesom et udløb, som havet det er mere roligt end som ellers, og derimod hvor de skal ud, hvor der er revler, både første og anden revle, så -, det er jo ikke så godt, når de skal til at tage imod de store brådsøer for at komme ud, men der er ingen omvej, de kommer jo til det alligevel og skal tage som det falder sig, og det kan sommetider være drøjt nok. Men endnu er det jo gået; idet at de er gået ud, da er der jo ingen, der har forulykket ved det; men det er når de kommer og skal i land, og så skal med over de her farlige revler.

II. 7. *Garn og kroge*. Nå, ja, vi skal jo også have røgtet garnene, for bliver hørelen(?) forstyrret, så går sildene igennem, og vi får ingen sild; og så skal der jo laves de firkantede masker, og det skal vi helst have lavet dem så bestemt som muligt; - og den tid som nu når det er øde vejr, eller om vinteren, når vi kan ikke fiske, så skal det jo ses til; garnene skal bødes, og de skal gøres i stand, og kroge de skal også ses til, mange tjavser er rykket af; håerne (hajerne) de bider jo sommetider nogle af dem, og nogle går i stykker, og de skal så sættes på, til de er i den samme stand igen, når de skal til at bruge dem (ja, damer hun sidder og ler ad mig!) og det bruger vi så den tid til, for selvgjort er jo velgjort, som de siger, og når vi kan selv gøre det i stand, så skal vi ikke betale for at få fremmede til det. Men der kan jo være nogen fortjeneste for en gammel mand, der kan sætte sig og slå nogle tjavser; det er de jo -, dem der fisker, det er de kede af; men så vil han gerne slå tjavser og tjene en lille krumme ved det, og forslå tiden med. Og det kan han også godt gøre, selv om han er over 80 år, så kan han godt slå tjavser, om også -, lige meget enten de skal være 15 tommer, eller de skal være 35, han skal nok få dem lavet, sådan at de -, som det passer. Han har selv været aktiv fisker, fra han var 15-16 år til han var over 60, så han kender alle finesserne, så det skal han nok hjælpe til med. - Når så kroge de er færdige, og altid er klart, så er det jo bare fiskerne -, de venter så på, nu skal det bare give havvejr, for nu -, er det nu nogle torsk og nogle hellefisk, så skal redskabet det skal være i orden; det skal jo helst tage dem, der kommer på kroge. Det er nu ikke altid, der går jo sådan nogle tabt, men det er vi jo vant til. - Og så - der kan jo være travlt i de tider, der kan fiskes, og somme tider både koldt og vådt; men så er der jo også flere fridage for en fisker; han kan gå og ryge sine piber, men han skal være parat nåremsinde lejlighed den er der, og Vejr og hav er sådan han kan bruge det, så så skal han ud, selv om det fryser også adskillige grader, om også det har truffet til tider klæderne de har været frosne på ham, altså da udvendig; men det finder han sig i, det er han jo vant til fra barns ben, og som sådan, det er ham ganske naturligt.

(Kilde: Historisk Årbog for Thisted amt 1956, side 60-79)